

РЕШЕНИЕ

№ 3087

гр. София, 09.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 39 състав,
в публично заседание на 08.02.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Миглена Николова

при участието на секретаря Александра Вълкова, като разгледа дело номер **10106** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК.

Образувано е по жалба вх.№ 90-11-137/05.10.22г на Министъра на правосъдието и на Главния Директор на Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ при МП, двамата чрез проц.представител юрк. Н.Д. против т.І, ІІ и ІІІ от Решение № 440/15.09.22г на КЗД.

В жалбата се сочи, че обж. част от Решението е проц. и мат.незаконосъобразна и постановена в противоречие с целта на закона, като се моли за отмяната ѝ. Соци се, че КЗД неправилно тълкува и прилага нормите на ЗИНЗС и ППЗИНЗС и останалите норм.актове, разписващи правата на осъдените лица и задълженията на затворническата администрация. Не се установява конкретният затворник да е бил третиран по-неблагоприятно от останалите в сходно положение, поради което не е налице осъществена пряка дискриминация. Сравнява се положението на затворник в затвора в С. спрямо положението на затворници в затворите в П., С. и В., но сравнима ситуация липсва. Затворникът е третиран по същия начин като останалите затворници в затвора в С., като липсват доказателства за претендираната пряка дискриминация по чл.4 ал.2 от ЗЗДискр- именно по признак „лично положение“/затворникът не е носител на такъв защитен признак, касаещ личността му, който да е в пряка причинно-следствена връзка с претендираната сравнима ситуация/.Налице е Заповед № Л-721/29.02.16г на ГД на ГД“ИН“ относно реда и начина на провеждане на свиждания по чл.98 ал.1 т.5 от ЗИНЗС, съгл. която свижданията на затворниците с близките им се провеждат в специално обзаведени с подходящи мебели помещения,

без заграждения и с допускане на физически контакт между тях/чл.2 т.1 от ЗИНЗС/, като свижданията са в присъствията на служител от надзорно-охранителния състав. Определянето на реда за тези свиждания се определя от началника на конкретния затвор, в кръга на оперативната му самостоятелност, която се упражнява предвид категорията на затвора и при спазване на надзорно-охранителните изисквания. Затворът в С. е от I-ва категория/съгл. Заповед № ЧР-05-330/30.09.14г на Министъра на правосъдието, докато затворът в С. е от III-та категория. Различните категории на затворите обуславят различни технически и други средства за охрана и контрол. В хода на адм. производство пред КЗД са въведени нови ал.17 и ал.18 на чл.73 от ППЗИНЗС, които предвиждат свижданията по чл.98 ал.1 т.5 от ЗИНЗС да се провеждат под контрол на служител от надзорно-охранителния състав, като помещението се оборудва със системи за видеонаблюдение. В уточняваща жалба се конкретизира, че Министърът обжалва т.І и т.ІІІ, а ГД на ГД“ИН“ обжалва т.ІІ и т.ІІІ от Решението. В съд. заседание юр.Н. поддържа жалбата, претендира две отделни юрисконсулски възнаграждения - за проц. представителство на двамата жалбоподатели.

Ответникът КЗД не се представлява в съд. заседание. В придружаващото преписката писмо и в писмено становище на юр.И. жалбата се оспорва като неоснователна и недоказана, като се сочи, че обж. част от Решението е законосъобразен адм. акт съгл. чл. 146 от АПК. Соочи се, че в ЗДискр липсва дефиниция на признака „лично положение“, като той е налице за придобити или притежавани качества на личността или вътрешноприсъщи признаци. Невъзможността затворникът да се вижда насаме с жена и респ. да създаде поколение, обосновава този признак. КЗД е разгледала подробно всички доводи на затворника и е приела, че е налице осъществена спрямо него пряка дискриминация, тъй като е третиран по-неблагоприятно спрямо други лица в същото положение.

Заинтересованата страна С. А. М. се явява лично в съдебно заседание, като оспорва жалбата и моли за отхвърлянето ѝ. Оспорва и присъждането на претендираните две отделни юрисконсулски възнаграждения на проц. представител на жалбоподателите, доколкото един юрисконсулт представлява двамата жалбоподатели.

Съдът намира жалбата за депозирана в срока и съгласно изискванията на АПК, от лица с активна порц. легитимация, срещу инд. адм. акт по см. на чл.21 от АПК, пред надлежния съд, поради което следва да се разгледа по същество.

Съдът установи от фактическа страна следното:

Начало на адм. производство е сложено с жалба вх. № 44-00-3770/16.10.15г на С. М. към него момент излежаващ 30годишна присъда в Затвора-С./задържан е през 2009г и от тогава не е напускат местата за лишаване от свобода/. М. сочи, че предвид режима в затвора е практически невъзможно да реализира своя мечта и законно право - да има деца/след изтърпяване на наказанието вече ще е късно за това/. По-рано през 2015г е правил запитвания по този въпрос до ГД“ИН“ и до Администрацията на Затвора в С., като видно от негова декларация от 10.09.15г- отказва да приема храна поради липсата на решение по този въпрос. М. твърди, че е дискриминиран спрямо затворниците в затворите в П., В., С. и други, тъй като там свижданията по чл. 98 ал.1 т.5 от ЗИНЗС се провеждат без непрекъснато наблюдение от надзирател, има възможност за близост и неподслушвани разговори между затворника и посетителите му. В цитираните затвори

никой не прави забележка на затворниците дали са интимни с посетителите си и това им дава възможност да създадат поколение/липсва видео-наблюдение/. В Затвора-С. до преди 2 месеца е имало видео-наблюдение, в момента няма, но 4-часовото свиждане се провежда в непрекъснатото присъствие на служител. Освен това-помещението за свиждане е със стъклена врата, в коридор-през който преминават всички служители и затворници.Свиждането се провежда едновременно за 2-3ма затворници, като в помещението се събират едновременно 10-15 човека. Служител постоянно прави забележки, вкл. на кой стол да седни затворника/за да го вижда добре служителя/, да не се затваря вратата на тоалетната. М. счита, че законът и нормите по този въпрос не се спазват в Затвора-С., а се спазват в цитираните от него затвори. Правото на личен живот и на поколение е гарантирано от КРБ и чл.8 от ЕКПЧ, като СЕС е приел, че отношенията между затворниците и техните партньори попадат в сферата на личния живот и се ползват със защита. Затворниците запазват всички права, които не са им отнети с осъдителното решение, като една от препоръките на Комитета на Министрите на държавите-членки относно Евр.правила за затворите е - затв.администрация да съдейства за поддържане на нормална връзка между затворниците и външния свят, като е длъжна да им предостави подходящо социално подпомагане.В закона са изчерпателно изброени възможностите за контакт с близките- удължено свиждане, 12-часово свиждане извън района на мястото за лишаване от свобода, домашен отпуск.Заповед № 94-С11/13.05.13г на Зам.министъра на правосъдието не забранява създаването на поколение, като е приета препоръка на О. да се съдейства при необходимост. В Затвора –С. от години се нарушават човешките права на затворниците/за създаване на поколение/, като е вярно, че Началникът на всеки затвор регламентира правила - според необходимостта на конкретния затвор, като правилата за затворите са различни поради което.Администрацията на Затвора-С. прикрива грешките си и невъзможността си да създаде най-елементарни условия за съществуване.

В уточняваща жалба от 16.11.15г М. допълва, че: жалбата му е срещу ГД“ИН“ като орган по чл.12 от ЗИНЗС, който не е изпълнил задължението си за законосъобразно пряко ръководство и контрол върху дейността на местата за лишаване от свобода и за равнопоставено третиране на лишените от свобода в различните затвори в страната, пряко произтичащо от закона и Заповед № 94-С-16#11/13.05.13г на Зам.Министъра на правосъдието- за премахването на видео-наблюдението и на какъвто и да е ред при провеждане на свижданията по чл.98 ал.1 т.5 от ЗИНЗС/тази заповед се спазва в цитираните затвори , но не и в затвора-С./.Налице е въведен различен начин на провеждане на удълженото свиждане по чл.98 ал.1 т.5 от ЗИНЗС- в различните места за лишаване от свобода в РБ. Нарушава се правото на неприкосновен личен живот и на посетителите- те също биват наблюдавани и записвани по време на тези свиждания в Затвора-С..М. е дискриминиран и спрямо всички граждани, които не са лишени от свобода- те имат всекидневна възможност да създават поколение. Такава нормативно регламентирана възможност за затворниците в РБ няма /чл.72 от ППЗИНЗС/.Семейните връзки и контактите на М. с външния свят се разрушават поради липсата на въведен правен ред по този въпрос/гарантиране на неприкосновен личен живот и възможност за създаване на поколение в местата за лишаване от свобода/. Не е въведен единен ред за зачитане правото на неприкосновенност на личния живот/респ. за създаване на поколение/- валиден за всички места за лишаване от свобода.Искането до КЗД е да задължи ГД“ИН“ да издаде указание до местата за

лишаване от свобода от закрит тип- за еднакъв ред при провеждането на свижданията по чл.98 ал.1 т.5 от ЗИНЗС, при стриктно спазване на Заповед № 94-С-16#11/13.05.13г на Зам.Министъра на правосъдието/да няма видеонаблюдение и какъвто и да е специален ред/ и зачитане правото на неприкосновен личен живот по чл.8 от ЕКПЧ и чл.30 ал.1 от КРБ.М. моли като доказателства да се съберат: Заповед № 94-С-16#11/13.05.13г на Зам.Министъра на правосъдието; справки от затворите в С., П.,С. и В.- дали там има видеонаблюдение и присъства ли служител по време на свиждане по чл.98 ал.1 т.5 от ЗИНЗС.

С Разпореждане от 30.11.15г Председателят на КЗД образува преписка, разпределя я на троен състав/предвид твърдян един признак на дискриминация/, указва док.тежест на страните. На 18.12.15г М. е уведомен за док.тежест по чл.9 от ЗЗДискр. На 11.12.15г Председателят на определения троен състав докладва на Председателя на КЗД.

На 23.12.15г КЗД връчва на посочения изрично за ответник ГД“ИН“ - жалбата и уточняваща жалба, с указания. На 30.12.15г ГД“ИН“ депозира пред КЗД становище, с което оспорва наличието на данни за осъществена пряка дискриминация по признак „лично положение“ спрямо М., тъй като: 1/ М. има възможност да създаде поколение по естествен път-извън затвора/разписани са в закона възможности за това-дом.отпуск, прекъсване изпълнението на наказанието и др/, като няма пречки за организиране на процедура по изкуствено осеменяване-докато е в затвора; 2/ приложими са чл.2 и чл.75 и от ЗИНЗС и чл.72 и чл.91 от ППЗИНЗС, но и чл.44 от ЗИНЗС; 3/ удълженото свиждане по чл.98 ал.1 т.5 от ЗИНЗС е поощрение, което може да се даде- при определени заслуги на затворника; 4/ М. е получавал до момента 9 пъти такова удължено свиждане/7 пъти за по 4 часа и 2 пъти за по 3 часа/, като го посещават съпругата му, дъщеря му, родителите и приятелите му; 5/ М. е изпратил подобно искане до О., препратено до МП, като е получил отговор от Зам.Министъра на правосъдието ; 6/ М. е изпратил на 20.10.15г сигнал и до МП/след жалбата до КЗД/, като И. на МП е извършил проверка.

Ответникът ГД“ИН“ депозира впоследствие пред КЗД : 1/ Докладна записка за проверка, извършена в Затвора-С. по повод жалбата до КЗД, видно от която: М. е адресно регистриран в [населено място], като е женен, с едно дете, диагностициран с епилепсия с редки припадъци и ограничена емоционална лабилност; излежава общо наказание в размер на 30-години лишаване от свобода, наложено му общо по 4 присъди; зачетен е предварителен арест от 18.04.08г до 08.10.08г, като началото на изтърпяване на наказанието е 09.05.09г, първоначален строг режим- от 08.04.11г; в Затвора-С. е постъпил на 08.08.13г, преди това е бил в Затвора-Б. дол; със завишена самооценка, неотстъпчив в преследване на целите си-доказателство са множеството жалби до различни институции, правил е декларации за отказ от храна, постига целите си чрез манипулиране на затворници с по-нисък интелект и статус и остава в сянка, не търси конфликт, частично прехвърля вината на другите, смята се за несправедливо осъден, рискът за обществото е висок, има среден риск от рецидив, подкрепян е от семейството си; с 3 заповеди му е възлагано полагането на труд, награждаван е общо 16 пъти, като 9 пъти- с удължено свиждане, наказван е 6 пъти/за употреба на алкохол, психотропни лекарства,наркотици,свидетел на държане на непозволенни вещи,нецензурни думи към служител/- като 3 от наказанията са отменени от съд; многократно е уведомяван/по повод многобройните му жалби/- за възможностите по ЗИНЗС и ППЗИНЗС да създаде потомство извън затвора, съгл. законовия ред

/ползване на отпуск, временно прекъсване изпълнението на наказанието и др;/ многократно му е разясняван чл.88 ал.1/за видеонаблюдението/ и чл.91/за подходящо обзаведени отделни помещения/ от ППЗИНЗС; 2/ Отговор на ГД на ГД“ИН“ до М. от 20.11.15г /по искането му за осигуряване на условия за свиждане по чл.98 ал.1 т.5 от ЗИНЗС- без видеонаблюдение и без присъствие на служител; 3/Отговор на Инспектората на МП до М. от 12.11.15г /по жалбата му до МП от 20.10.15г/- че няма законов ред за осъществяване на свижданията по желанието от М. начин; 4/ Отговор на Началника на Затвора-С. от 08.09.15г/ по молба от 20.08.15г- да му се разясни реда за провеждане на свижданията по чл.98 ал.1 т.5 от ЗИНЗС и има ли право служител да присъства по време на свиждането/; 5/ Отговор от Началника на Затвора-С. от 25.08.15г/по искане от 12.06.15г/- извършена е проверка в затвора на 22.06.15г, при която е установен извършващ се ремонт на помещението за удължени свиждания, като няма и не се предвижда монтиране на видеокамери.

На 23.12.15г КЗД връчва и на Министъра на правосъдието и на Директора на Затвора-С./непосочени като ответници/- жалбата и уточняваща жалба, с указания. На 11.01.16г постъпва становище от МП /и от ГД“ИН“/- жалбата се оспорва като неоснователна, като във вр. с доказателствената тежест по чл.9 от ЗЗДискр.- няма представени от М. доказателства за осъществена спрямо него пряка дискриминация.

На 22.02.16г КЗД изисква от Инспектората при МП- издадените от него задължителни указания със срок за изпълнение 01.03.16г, цитирани от ГД“ИН“. На 24.02.16г И. при МП представя своя Доклад № 94-С-385/12.11.15г, изготвен по жалбата на М. до МП от 20.10.15г.Видно от него: помещението за удължено свиждане в Затвора-С. е ремонтирано скоро, в него има 2 маси, няколко стола, детски кът,санитарен възел, няма видеонаблюдение; вратата е стъклена, покрай нея преминават всички и това изключва възможността за интимен контакт; цитираната от М. Заповед № 94-С-16/13.05.13г на Зам.Министър на правосъдието всъщност представлява писмо от него до ГД на ГД“ИН“, с което му е разпоредил да издаде указание до териториалните структури- да се отмени какъвто и да е ред за провеждане на удълженото свиждане, поради намеса в личния живот на затворниците и посетителите им; съгл. чл. 73 ал.2 от ППЗИНЗС- редът за свиждане се определя от началника на затвора, към момента на проверката няма въведен единен ред за провеждане на свиждането по чл.98 ал.1 т.7 от ЗИНЗС, поради което практиката в различните затвори е различна/определя я конкретния началник на затвор/; липсата на обща регламентация за обзавеждането на помещението и за реда на провеждане на свиждането води до усещането за неравностойно положение при ползването на тази награда в различните затвори и е предпоставка за много жалби.Поради което И. при МП дава задължително предписание на ГД на ГД“ИН“ - в срок до 01.03.16г да регламентира реда и начина на провеждане на удължените свиждания по чл.98 ал.1 т.5 от ЗИНЗС в местата за лишаване от свобода от закрит тип.

На 10.03.16г, въз основа доклад на докладчика по преписката, КЗД призовава за открито заседание на 12.05.16г- жалбоподателят М. и трима ответници/ГД на ГД“ИН“, Министър на правосъдието и Началник на Затвора-С./На 14.03.16г ГД“Охрана“ при МП уведомява КЗД, че съгл. чл.39 от ППЗИНЗС затворниците се конвоират до съд и прокуратура, но не и до КЗД, поради което М. не може да бъде конвоиран за участие в заседанието.На 21.03.16г М. моли КЗД да разпореди личното му явяване в заседанието.С писмо от 31.03.16г КЗД уведомява М., че присъствието му в заседанието не е задължително, като съгл. писмо от ГД“О“-МП, конвоирането му до

КЗД не попада в законовите хипотези.

С молба от 24.03.16г до КЗД М. оспорва становището на ГД“ИН“ и Доклада на Инспектората- в частта им, с която се твърди липсата на въведен единен ред за провеждане на удълженото свиждане. Твърди, че такъв **единен ред съществува** и той е въведен със **Заповед № 94-С-16/13.05.13г на Зам.Министър на правосъдието, която именно вменява задължение на ГД на ГД“ИН“-неизпълнено и до момента.** М. представя **Писмо изх.№ 94-С-16#11/13.05.13г на Зам.Министър на правосъдието Д.Б. - то представлява отговор до лишеният от свобода Св.Н., пребиваващ в Затвора-В., по негово запитване относно удълженото свиждане.** Видно от Писмото-отговор: не съществува единна регламентация относно оборудването на помещенията и реда за провеждане на удължените свиждания, като в различните затвори провеждането е по различен начин; отменя се отказ на Началника на Затвора-В. да се демонтира камерата в помещението за удължено свиждане; чл.73 от ППЗИНЗС важи за обикновените свиждания, но не и за удължените свиждания-те са поощрение; ГД на ГД“ИН“ следва да издаде указания до терит.структури да премахнат видеокамерите и отменят какъвто и да е ред за провеждане на удълженото свиждане. Със същата молба М. моли КЗД да изиска от ГД на ГД“ИН“ справка дали е издал задължителните указания до териториалните структури/ако не е-защо, ако е- да се представят/, моли ГД на ГД“ИН“ да му разясни как точно ще му съдейства за осъществяване на асистирана репродукция и ще му помогне ли финансово за нея/тъй като не разполага с такива средства/. С отделна молба М. иска да му се връчат всички събрани по преписката доказателства.

На 28.04.16г **адвокат Д.Б.** представя пред КЗД пълномощно от М. и моли да се запознае с преписката.**На 12.05.16г/денят на заседанието/, адв. Д.Б. внася в КЗД уточняваща жалба- 1/претендира осъществена пряка дискриминация спрямо М. по признак „пол“- в сравнение със затворничките в женския затвор в С./там помещението за удължено свиждане е оборудвано и с легло, докато в мъжките затвори легло няма/; нарушен е чл.2 т.3 от ЗИНЗС, като мъжете-затворници са дискриминирани спрямо жените-затворници при осъществяване на удължено свиждане по чл.98 ал.1 т.5 от ЗИНЗС; 2/ осъществена пряка дискриминация спрямо М. - тъй като **в мъжките затвори в П. и В. е допустимо сядане на коленете на затворника, прегръдка и целувка, докато в Затвора-С. удълженото свиждане се прекъсва при какъвто и да е физически контакт на затворника с близките му; 3/ претендира осъществена непряка дискриминация спрямо М., осъществена чрез постоянното наблюдение /с видеокамера и от служител/ по време на удълженото свиждане, като е налице необоснована намеса в личния живот на мъжете-затворници, които са с режим на изтърпяване на наказанието- строг и специален/спрямо тези с лек или общ режим/, предвид чл.7 ал.1 т.2 и т.3 от ЗЗДискр; 4/ посоченото в Доклада на Инспектората при МП -**наличие на стъклена врата в помещението за удължено свиждане в Затвора-С. доказва, че администрацията следи провеждането на тези свиждания; не са взети предвид препоръките от м.05.12г на ЕКПИНОУОН до правителството на РБ- относно затворите в Б. и В.; 5/ моли се КЗД да наложи на ГД на ГД“ИН“ две ПАМ- да създаде условия за свободен и неконтролиран от надзорен състав контакт между затворниците и близките им -при удължените свиждания, както и да оборудва помещенията за удължените свиждания в съответствие с чл.98 ал.4 от ЗИНЗС и чл.91 от ППЗИНЗС.******

В заседанието на 12.05.16г М. не се явява/пратено му е копие от протокола/, неговият адв. Б. поддържа уточняващата жалба и се позовава на нова Заповед № Л-721/29.02.16г на ГД на ГД“ИН“ за унифициране на реда и провеждането на удълженото свиждане, издадена в изпълнение задължителното указание от Инспектората на МП.Проц.представители на тримата ответници искат срок за становище по уточняващата жалба, депозирана същия ден.

На 20.06.16г проц.представител на Министъра на правосъдието и на ГД на ГД“ДН“ депозира становище по уточн.жалба- оспорва я с аргумент, че жалбоподателят се позовава на кореспонденции по конкретни казуси, а не на нормативни актове, както и че затворът в С. е женски и е от Трета категория, т.е. не е в сравнима сходна ситуация.Писмото на Зам.министър Б./понастоящем адвокат на жалбоподателя/, на което се гради цялата жалба на М., **не вменява задължения на ГД на ГД“ИН“ и не съдържа разпоредителен диспозитив, а представлява отговор на жалба от затворник в друг затвор.** Ответниците се позовава също на издадена в хода на адм.производство - Заповед № Л-721/29.02.16г на ГД на ГД“ИН“ за унифициране на реда и провеждането на удълженото свиждане, издадена в изпълнение задължителното указание от Инспектората на МП/по жалба на М./.Видно от тази нова Заповед/л.105/- издадена е на осн. чл.13 ал.2 т.1 и чл.98 ал.4 изр.второ вр. чл. 98 ал.1 т.5 от ЗИНЗС и чл.91 от ППЗИНЗС, като предвижда: допускане на пряк контакт между затворника и посетителите му; в заведенията от закрит тип и поправителните домове-свиждането да е в присъствието на служител/чл.2 т.1 от ЗИНЗС/, като по възможност помещението да е оборудвано с видеонаблюдение.Представя се и Таблица/Приложение №1/ към Заповед № ЧР-05-330/30.09.14г на М-ра на правосъдието, видно от която Първа категория са затворите в Б., В., С., Л. и С. З./следователно, в сравнимо сходно положение е само Затвор-В., доколкото жалбоподателят е в Затвор-С.,а жалбата му касае само затворите във В., С. и П.-бел. на Съда/.

На 22.06.16г становище депозира и проц.представител на третия ответник- Началника на Затвора-С./следва да се отбележи, че **при конституирането на ответниците от КЗД не са посочени правилно длъжностите на втория и третия ответник- ГД на ГД“ИН“ и Началник на Затвора -С.,бел. на Съда/**.Видно от становището, в затвора-С. е налице едно помещение/специално обзаведено/ за провеждане на удължено свиждане, като с новата Заповед от 29.02.16г се допуска физически контакт. **Наблюдението се извършва на основание чл.2 ал.1 от ЗИНЗС/**така е посочено и в новата Заповед/, като целта не е „следене“ и „намеса в личния живот“, а има разписаната в ЗИНЗС превантивна цел.Видно от приложената Докладна записка от 17.06.16г, помещението е в началото на входния коридор преди основния корпус на Затвора-С., като е основно ремонтирано и оборудвано през 2015г, от м.07.15г функционира в този вид, площта му е около 24кв.м. - разделени на 4 сектора/дневна, кухня, детски кът, санитарен възел/, **позволен е физически контакт/към 22.06.16г, бел. на Съда/**, като ремонтните дейности в затвора продължават.

На заседанието на КЗД на 04.07.16г адв. Б. заявява, че **отпада оплакването му за осъществена пряка дискриминация по признак „пол“**, заявено в уточняващата жалба от 12.05.16г. Изрично поддържа жалбата за **дискриминация по чл.4 ал.3 и чл.7 т.2 от ЗЗДискр.**, както и че **дискриминирани са всички затворници със строг или специален режим, т.е. тези с доживотна присъда.**Първите двама ответници изразяват становище, че видеонаблюдението и присъствието на служител по време на

свиждането в Затвора-С. са в изпълнение на нормите на ЗИНЗС и ППЗИНЗС и са охранителни мерки. Становището на третия ответник е, че следва да се прави разлика между различните категории затвори и различните режими в тях, като в Затвора-С. е направено максимално възможното за оборудвано помещение за удължено свиждане- предвид възможностите на сградата. Всички страни са депозирали писмени становища, с които поддържат вече изложените си доводи.

КЗД се произнася по жалбата с първоначалното Решение № 465/24.11.16г. С него КЗД установява, че Министерът на правосъдието и ГД на ГД“ИН“ са осъществили пряка дискриминация по признак „лично положение“ спрямо М., чрез липсата на официално въведен ред, който изчерпателно и подробно да указва начина на ползване на наградата по чл.98 ал.1 т.5 от ЗИНЗС и поради това провеждането на удълженото свиждане в отделните затвори е различно. На двамата ответника е издадена ПАМ- да продължат да полагат усилия по прилагането на Заповед № Л-721/29.02.16г на ГД на ГД“ИН“ във всички места за лишаване от свобода от закрит тип. По отношение на третия ответник/Началник на Затвора-С./- не е установено да е извършил пряка дискриминация по признак „лично положение“ спрямо М..

Решение № 465/16г на КЗД е обжалвано само от Министерът на правосъдието и ГД на ГД“ИН“, респ. е влязло в сила по отношение на т.ІІІ от диспозитива- касаеща третия ответник. С Решение № 1700/16.03.17г на АССГ, влязло в сила на 13.03.19г/потвърдено с Решение № 3670/13.03.19г на ВАС/, Решение № 465/16г на КЗД е отменено в частта на т.І/установена пряка дискриминация/ и т.ІІ/издадена ПАМ/ от диспозитива, като преписката е върната на КЗД за ново произнасяне само в частта по т.І от диспозитива. АССГ дава подробни указания на КЗД да установи: периода на осъществяване на твърдяната дискриминация; категорията и затворите, само които ще се ползват за сравнение; има ли в тях затворници със същия режим като М.; какъв е редът за провеждане на удълженото свиждане в тези затвори –в уточнения период на дискриминация; ако в тях има различни режими на свиждането- представлява ли различието „по-неблагоприятно третиране“ на М..

С Разпореждане от 03.04.19г Председателят на КЗД възобновява адм.производство, определя нов троен състав и указва на жалбоподателя, че следва да ангажира доказателства съгл. доказ.тежест по чл.9 от ЗЗДискр. С писмо от 19.04.19г КЗД указва на М. да посочи претендирания от него период на осъществена дискриминация.

С молба от 07.05.19г М. сочи, че: периодът на дискриминацията е 16.11.19г-до приключването ѝ; на 02.05.19г е преместен в Затвора-П., там изобщо няма оборудвана стая за удължено свиждане/и никой не ползва такава/ и поради това не е могъл да използва дадена му по-рано такава награда.

С писмо от 07.06.19г КЗД указва на ГД на ГД“ИН“ да представи справка: каква категория са затворите в С., В., П. и П.; каква е присъдата и какъв е статута на М.; други лица - със същия статут и присъда като на М., от други затвори, и дали са ползвали удължено свиждане; как се провежда удълженото свиждане в затворите в П., С. и В.- присъства ли служител, има ли видеонаблюдение, има ли възможност за „неприкосновеност“ между затворник и посетителите му. Указва се на този ответник, че след като М. представи доказателства по чл.9 от ЗЗДискр, доказ.тежест вече ще е върху ГД на ГД“ИН“.

С писмо от 21.06.16г КЗД предоставя на М. всички доказателства от преписката и

отново му указва- да посочи точен период на претендираната дискриминация, да представи доказателства съгл. чл.9 от ЗЗДискр.

С отговор от 24.06.19г ГД на ГД“ИН“ представя Таблица с категорията на затворите-но към **16.04.19г/ вече и Затвор-В. е първа категория, спрямо 2014г/** и сочи, че М. е лишен от свобода, излежава 30годишна присъда, при **първоначален** строг режим/видно от протокол на ПОС от 24.06.13г/С отговор от 09.07.19г ГД на ГД“ИН“ сочи на КЗД, че: В затворите в П. и В. удълженото свиждане се провежда в обособено помещение, като се допуска физически контакт и има видеонаблюдение; за периода **01.01.18г- 05.07.19г** са наградени с удължено свиждане 2ма затворника със сходен статус и присъда от Затвора-П.; за периода **01.01.19г- 05.07.19г** са наградени с удължено свиждане 11 затворника със сходен статус и присъда от Затвора-В.; В Затворите в С. и П. няма награждавани с удължено свиждане затворници със сходен статут и присъди.

С жалба от 18.11.19г М. сочи, че **след като на 30.04.14г от затвора е избягал съучастникът му Н. К. М./били осъдени заедно/- е подложен на дискриминация по признак „лично положение“ , както и по признак „обществено отношение“/от медиите, като дори е осъдил една от тях за статия, съдържаща клевета/.**

С писмо от 06.02.20г КЗД уведомява Министърът на правосъдието за възобновеното адм. производство и отново му указва, че **след като М. представи доказателства по чл.9 от ЗЗДискр, доказ.тежест вече ще е върху Министърът на правосъдието.**

Със становище от 24.02.20г двамата ответници/с общ проц.представител/ оспорва жалбата като неоснователна и се позовава както на **категорията на Затвора-С.**, така и на **вече издадената Заповед № Л-721/29.02.16г на ГД на ГД“ИН“.**

Въз основа на доклад на новия докладчик по преписката, е направено насрочване на заседание и конституиране на страните- **отново е конституиран третия ответник/Началник на Затвора-С./- въпреки, че по отношение на него т.Ш от първоначалното Решение № 465/16г на КЗД не е обжалвана и е влязла в сила.**

Насрочено е заседание на КЗД за 12.10.20г- **в сградата на Затвора-С./за да присъства лично М./.** На 09.10.20г постъпва молба за отлагане на заседанието- от адв. Ст.Г./нов проц.представител на М./.

Насрочено е ново заседание на КЗД за 15.02.21г- **в сградата на Затвора-С./за да присъства лично М., при наличие на негов проц.представител/.** На заседанието на 15.02.21г в сградата на Затвор-С., М. присъства лично и с проц.представител, като искат отлагане на заседанието- за да се запознаят с преписката, искат и отвод на Председателя на състава-дискриминирал проц.представител на М./последвал е **отвод от Председателя на състава и на докладчика/.**

С молба от 18.02.21г Министърът на правосъдието и ГД на ГД“ИН“ молят за прекратяване на производството пред КЗД, тъй като с **Решение № 7205/14.05.19г на ВАС е отменена Заповед № Л-721/29.02.16г на ГД на ГД“ИН“.**

С Разпореждане от 02.03.21г Председателят на КЗД определя нов 3-членен състав. **Новият докладчик** депозира на 11.03.21г доклад до Председателя на КЗД, че практиката да се провеждат заседания на КЗД в Затвор-С. **не почиват на правна норма.** На 15.03.21г си дава **отвод и последният трети член от състава,** провел заседанието на 15.02.21г в Затвор-С..С Разпореждане от 18.03.21г Председателят на КЗД определя нов 3членен състав/с нови двама члена, като се запазва Председателя на състава от предходното Разпореждане/. На 01.04.21г отвод си дава и един от новите членове на състава.С ново Разпореждане от 21.04.21г Председателят на КЗД определя

нов 3членен състав, като той самият става трети член на състава.

Насрочено е ново заседание на КЗД- за **28.06.21г** в Затвора-С.. С писмо от 09.06.21г Началникът на Затвора-**П.** уведомява КЗД, че **М. е преместен там на 04.06.21г – за доизтърпяване на наказанието.** ГД на ГД“ИН“ дава съгласие **М. да бъде конвоиран до Затвора-С., за да участва там в заседанието** на 28.06.21г. На 28.06.21г е проведено заседание в сградата на Затвор-С., като М. присъства лично и настоява заседанието да се отложи- **за да присъства проц. му представител адв. Г., която изобщо не е била призована от КЗД за това заседание/.**

Насрочено е ново заседание на КЗД- за **04.10.21г** в Затвора-С.. На 04.10.21г е проведено заседание в сградата на Затвор-С., като М. присъства лично и с проц. представител адв. Г.- тя моли за отлагане на заседанието, тъй като М. е конвоиран от П. за С. сутринта в 05.30 часа, но е получил тежък епилептичен припадък предната сутрин и не се чувства добре. Адв. Г. **претендира дискриминация** по отношение на М., който е конвоиран сутринта на същия ден, а всички останали затворници се конвоират ден по-рано от датата на заседанията. М. лично уточнява, че **от 5 години изтърпява наказанието си при общ режим.** Посочва се изрично, че **претендиращият период на осъществената дискриминация е 16.10.12г-16.10.15г/датата на входиране на първоначалната жалба/.** Прави се доказателствено искане да се разпитат затворници от Затвора във В., които са провеждали удължени свиждания-без видеонаблюдение и без присъствие на служител. Заседанието е отложено за 14.03.22г- в сградата на Затвор-С.. На М. и адв. Г. е даден **14дневен срок** да посочат свидетелите, които искат да бъдат разпитани.

С уточняваща молба от 04.10.21г жалбоподателят иска: **1/ разпит на затворници от Затвора-С. и Затвора-В., за да докаже твърденията от жалбата си, във връзка с обръщане на доказ. тежест по чл.9 от ЗЗДискр; 2/ във връзка с твърдяната в уточняваща жалба 07.05.19г - дискриминация, осъществена в Затвора-П. в 1-годишния период, докато е бил там, се прави доказ. искане за разпит на двама свидетели/че там изобщо няма оборудвано помещение за удължено свиждане/.**

За заседанието на КЗД на **14.03.22г** в сградата на Затвора-С., ГД на ГД“ИН“ дава съгласие М. да бъде конвоиран от **Затвора-Л.,** но с писмо от 09.03.22г КЗД уведомява страните и Началника на Затвора-Л., че заседанието се **отлага/поради заболяване на член от състава-**става ясно в заседанието на 02.06.22г, бел. на Съда/.

Насрочено е ново заседание на КЗД- на **09.05.22г** в сградата на Затвора-С., страните са призовани, но на 18.04.22г КЗД отново **отлага заседанието /по свой почин, поради ангажираност на състава/-** за 02.06.22 в сградата на Затвор-С.. С молба от 02.06.22г адв. Г. сочи поименно 5 свидетеля- по 1 затворник от затворите във В., П. и Л., както и **2-ма граждани- които да свидетелстват за претърпените неимуществени вреди от М..**

Проведено е ново заседание на КЗД- на **02.06.22** в сградата на Затвор-С., като М. и адв. Г. присъстват лично. Адв. Г. твърди **осъществена дискриминация от КЗД спрямо М.- бил е конвоиран от Л. до С. за заседанието на 09.05.22г, което не се е провело /неясно защо/, но М. и Началникът на Затвора-П. не са били уведомени за отлагането, като М. е конвоиран/напразно/ в двете посоки - без да му се разреши да ползва тоалет, храна и вода.** Съдът установява от доказателствата по преписката, че за отлагането на заседанието, насрочено за 14.03.22г, **Началникът на Затвора-П. е получил съобщение с обратна разписка на 10.03.22г и факс на 09.03.22г, адв. Г. е получила съобщение с обратна разписка на 11.03.22г, а М. не е уведомен.** За

отлагането на заседанието ,насрочено за 09.05.22г, направено с уведомление от 18.04.22г на КЗД - адв.Г. е уведомена с обратна разписка на 03.05.22г, **Началникът на Затвора-Л. е уведомен с писмо с обратна разписка на 21.04.22г, а М. е уведомен на 27.04.22г.**На заседанието на 02.06.22г КЗД **отхвърля всички доказ.искания на жалбоподателя /с мотив , че са неотнормими или са направени след предоставения 14дневен срок/, като обявява преписката за решаване.**

Депозирани са писмени бележки само от третия ответник-Началник на Затвора-С..КЗД се произнася с обж. Решение № 440/15.09.22г, с което: 1/ установява, че **Министърът на правосъдието и ГД на ГД“ИН“ са осъществили пряка дискриминация по признак „лично положение“** спрямо М., чрез липсата на **официално въведен ред, който изчерпателно и подробно да указва начина на ползване на наградата по чл.98 ал.1 т.5 от ЗИНЗС, включително и регламентация по отношение на сексуалните контакти при провеждане на свижданията, поради което практиката за провеждане на удълженото свиждане в отделните затвори е различна;** 2/ На тези двама ответника е издадена ПАМ- да въведат правна норма с **официално въведен ред за всички места за лишаване от свобода, който изчерпателно и подробно да указва начина на ползване на наградата по чл.98 ал.1 т.5 от ЗИНЗС, вкл. и регламентация по отношение на сексуалните контакти при провеждане на свижданията, с цел равно третиране на всеки лишен от свобода, получил тази награда;** 3/ По отношение на третия ответник/Началник на Затвора-С./- не е установено да е извършил пряка дискриминация по признак „лично положение“ спрямо М..На 24.10.22г адв. Г. уведомява, че повече няма да представлява М..

Съдът намира от правна страна следното:

Обж. част от Решението е издадена от компетентен орган, в кръга на правомощията по закон, от 3-членен състав/предвид твърдяна дискриминация само по 1 защитен признак-„лично положение“/.

Решението е в писмена форма и съдържа зад.реквизити по чл.59 ал.2 от АПК, вкл. фактически и правни основания.

Съдът намира обж. част от Решението за процесуално незаконосъобразно, а допуснатите съществени проц.нарушения са довели и до неговата мат.незаконосъобразност.Нарушени са чл.34, чл.35 и чл.36 от АПК и чл.9 от ЗЗДискр, като не са установени релевантните факти/тъй като не е конкретизирана претенцията/, не е гарантирано на М. правото на пълноценно участие по време на цялото производство, не са взети предвид възраженията му и неоснователно не са допуснати част от доказателствените му искания/които са били основателни/, не е разпределена правилно доказ.тежест между страните. Правните изводи не съответстват на фактическите установявания и на наличните доказателства. Съображенията на Съда са следните:

1/ При новото произнасяне КЗД **не е изпълнил задължителните указания на АССГ , съгл. Решение № 1700/16.03.17г /влязло в сила на 13.03.19г, потвърдено с Решение № 3670/13.03.19г на ВАС/, да установи: категорията и затворите, само които ще се ползват за сравнение; има ли в тях затворници със същия режим като М.;какъв е редът за провеждане на удълженото свиждане в тези затвори –в уточнения период на дискриминация; ако в тях има различни режими на свиждането-представлява ли различието „по-неблагоприятно третиране“ на М..От**

зад.указания на АССГ е изпълнено частично само едно- уточнен е/но неточно/, периодът на претендираната дискриминация. Налице е допуснато съществено проц.нарушение от КЗД- неизпълнение указанията на АССГ /за установяване на релевантни факти и изобщо относно предела на **новото произнасяне- то не следва да включва изобщо третия ответник, за него първото решение на КЗД е влязло в сила**/. Нарушение има и при събиране и ценене на доказателствата, при **преценка дали е изпълнена хипотезата на чл.9 от ЗЗДискр. от страна на жалбоподателя- и това да е довело до прехвърляне на доказ.тежест върху двамата надлежни ответници при новото произнасяне**. По този въпрос, настоящият състав счита, че **по жалбата на М. ответник е само ГД на ГД“ИН“**, като в нито един момент той не е претендирал дискриминация от страна на **Министъра на правосъдието**. Последният е конституиран **служебно** като ответник при първото произнасяне на КЗД/**неясно защо**/, но доколкото АССГ не е дал указания **производството спрямо него да се прекрати при второто произнасяне** на КЗД- настоящият състав ще се съобрази с предходното произнасяне на АССГ.

2/ Периодът на претендираната дискриминация е уточнен едва на 04.10.19г от М. – периодът е три години преди датата на жалбата, т.е. **16.10.12г-16.10.15г**. Това уточнение обаче **влиза в противоречие с първоначалната жалба от 16.10.15г**. В нея изложението е само относно **ползването на удълженото свиждане в Затвор-С. спрямо ползването в затворите във В., С. и П.**/не се претендира дискриминация при ползване на удълженото свиждане в Затвора-Б. дол /, като се има предвид, че **в Затвора-С. е постъпил на 08.08.13г и към 16.10.15г е там**, преди това е бил в Затвора-Б. дол. Следователно, **периодът не е уточнен от М. еднозначно, като има противоречие** между посочения период 16.10.12г-16.10.15г/през който е бил в затворите в С. и в Б. дол/ и съдържанието на жалбата/която съдържа оплакване само за ползването на удълженото свиждане в Затвора-С./ . Следователно, **трябвало е да се дадат нови указания- с определен краен срок, в който М. еднозначно да посочи за кой период претендира дискриминацията, описана в първоначалната му жалба**.

3/ След еднозначно уточнение на периода на претенцията, е следвало да се установят **по категоричен и изчерпателен начин затворите, които са от I-ва категория като Затвора-С./**тъй като **изложението в първоначалната жалба от 16.10.15г е само относно ползването на удълженото свиждане в Затвор-С. спрямо ползването в затворите във В., С. и П./**, в целия твърдян период /периодът следва да е **08.08.13г- 16.10.15г, когато е бил в Затвора-С./**. От доказателствата по делото може да се направи **косвен извод/доколкото данните в доказателствата са за категориите на затворите-към конкретни дати от този период/**, че **в този период само затворът във В./от изброените в жалбата три затвора за сравнение/**, е бил от I-ва категория.

4/ След **безспорно установяване дали действително в този период само затворът във В. е бил сравним по категория на затвора в С.**, т.е. след установяване на затворите, които ще се ползват за сравнение/изхождайки от изложението в първоначалната жалба/, е следвало да се установи **при какъв режим М. изтърпява наказанието си в Затвора-С. в периода 08.08.13г-16.10.15г.** /няма такива еднозначни данни и до момента/, както и **колко удължени свиждания е получил/ползвал като награда – само в този период, само в този затвор, при какви условия са били проведени те**.

5/ След това е следвало да се установи **колко и кои затворници в Затвор-В. са били при същия режим, в същия период, като са ползвали удължено свиждане като**

награда, при какви условия са били проведени тези свиждания.

6/ След това е следвало да се установи за този период/08.08.13г-16.10.15г/- какви **правила за провеждане на удължено свиждане са действали в Затвор-С. и в Затвор-В.,** като се приложат съответните действащи за периода заповеди на двамата Началници на двата затвора.

7/ След това е следвало да се установи за този период/08.08.13г-16.10.15г/- имало ли е **единни правила, действащи за всички заведения за лишаване от свобода от закрит тип** /защото претенцията е само по отношение на затворите/, **регламентиращи провеждането на удължено свиждане, издадени от Министъра на правосъдието или от ГД на ГД“ИН“.**

8/ След това е следвало да се установи- ако има **разлика във фактическото ползване или регламентиращия ред за ползване на удълженото свиждане в тези два затвора,** в този период, дали **използваните конкретни удължени свиждания от М. в Затвор-С.** представляват **негово „по-неблагоприятно третиране“** - спрямо **използваните конкретни удължени свиждания в Затвор-В.,** в този период, от затворници със същия режим на изтърпяване на наказанието.

9/ Следва всички **последващи** уточняващи жалби на М./**подробно описани от Съда по-горе/**, в които се предявява претенция за **друга осъществена спрямо него дискриминация, да се отделят и разгледат в отделни производства** от КЗД, доколкото касаят периоди след първоначалната жалба от 16.10.15г/**напр. периода в Затвор-П., където изобщо няма помещение за удължено свиждане и такова не се провежда, вкл. от М./**, а **предмет на разглеждане по тази преписка е само дискриминация, осъществена до жалбата от 16.10.15г.**

10/ Следва да се уважат относимите доказателствените искания на М.- с които да докаже обстоятелствата по чл.9 от ЗЗДискр, така че доказ.тежест да се обърне и да се носи от ответниците. Ако не се обърне - тя ще се носи от него/което пак означава, че **относимите му доказ.искания следва да се уважат/.**

11/ Само след като **точно, ясно и еднозначно се уточни претенцията,** може да се пристъпи към събиране на **относимите към нея доказателства и установяване на релевантните към нея факти.** Като така и не е изчистен от КЗД предмета на жалбата, не става ясно какви относими факти и с какви доказателства, вкл. **от кого ще се доказват/предвид чл.9 от ЗЗДискр/.** Следва също така да се прецени дали М. има правен интерес да претендира осъществена дискриминация спрямо всички затворници със строг или специален режим, от всички затвори, или **жалбата му е допустима само относно осъществена дискриминация спрямо него самия.** Не е установено и по еднозначен начин дали се **претендира само пряка, или и непряка дискриминация/**тъй като с всяка уточняваща жалба се излагат нови и нови факти и се претендира друга осъществена дискриминация- различни от първоначалната жалба/.Следва при конституирането на страните/М., ГД на ГД „ИН“ и Министъра на правосъдието/, наименованията на длъжностите на ответниците да се посочват **правилно.**

12/ Ако се издава ПАМ- следва да се съобрази дали към момента на произнасянето на КЗД вече **няма въведени с правни норми в ЗИНЗС, ППЗИНЗС и др. норм.актове/а не само с актове на двамата ответници/- единни правила за ползването на удълженото свиждане и за оборудването на помещението , във всички места за лишаване от свобода от закрит тип.**

13/ По отношение на удълженото свиждане, един е въпросът дали **М. е бил**

дискриминиран -в посочения период, в посочения затвор, спрямо сходния затвор; друг е въпросът дали следва да се направи **унифициране на реда и обзавеждането**- за всички затвори/в нормативен акт или с акт на ответниците/; трети е въпросът- дали това унифициране следва да **изключва видеонаблюдение и присъствие на служител, но да има легло в обзавеждането и осигурени подходящи условия за осъществяване на сексуални контакти между затворниците и техните партньори-посетители.** Всички тези въпроси няма да намерят своето разрешение в конкретното производство, инициирано по жалбата от 16.10.15г на М., но следва да се разгледат от ответниците обстойно и да намерят своето **регламентирано** разрешаване.

Обж.част от Решението следва да се отмени и преписката да се върне на КЗД- за ново произнасяне, при спазване на указанията по-горе.

Водим от горното и на осн. чл. 172 ал.2 и чл. 173 ал.2 от АПК, Съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ т.І, II и III от Решение № 440/15.09.22г на КЗД, по жалба вх.№ 90-11-137/05.10.22г на Министъра на правосъдието и на Главния Директор на Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ при МП.

ВРЪЩА ПРЕПИСКАТА на КЗД, за ново произнасяне по жалба вх.№ 44-00-3770/16.10.15г на М., съобразно задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени по-горе.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВАС в 14-дневен срок от съобщението.

ПРЕПИС на М. да се връчи- чрез Началника на затвора, в който пребивава в момента.

Съдия: